

Gelijk nu de Cherubijnen tusschen God en Adam in het Paradijs, en tusschen God en Israel in den Tabernakel staan, zoo zweven dezelfde Cherubijnen tusschen God en deze aarde. Ook die wereld zelve toch is zondig. De aarde zelve draagt den vloek en is onheilig geworden. Waar dus, gelijk in Psalm 18, God gezegd wordt tot de aarde neder te dalen, daar treden dezelfde Cherubijnen op, om het onheilge dezer aarde van het heilige af te wenden. Het heet daar, dat God voer op een Cherub, en dat donkerheid in het uitspansel, als teeken van zijn heiligen toorn, onder zijn voeten was. Een voorstelling die we terug zien keeren bij Ezechiël, waar God de Heere tot zijn volk en tot den geestelijken tempel weerkert, maar, evenals in Psalm 18:11, rijdende op een Cherub, of, gelijk het in Ezechiël ook heet, varende op Cherubs of Cherubijnen. Ook deze voorstelling is geboren uit de afbeelding in den Tabernakel. Schuiven toch de Cherubijnen door hun breede slagvleugelen tusschen hun God en het Verzoendeksel in, dan ontstaat de voorstelling, dat beneden de Arke met het Verzoendeksel staat, dat daarover de Cherubijnen hun vleugelen uitspreiden, en dat boven die vleugelen God de Heere is, als werd zijn heilige tegenwoordigheid door de Cherubijneuvleugelen gedragen. Dit is natuurlijk niet zoo bedoeld, alsof de Cherubijnen God behulpzaam zouden wezen, noch ook alsof Hij, de Heere, door de Cherubijnen moest gedragen en vervoerd worden. Al zulk denkbeeld toch is met de majesteit en de alomtegenwoordigheid Gods volstrekt onverenigbaar. Feit blijft alleen, dat God de Heere in deze Cherubijnen meer bijzonder de uitstraling van zijn Majesteit en almacht heeft doen werken, en dat nu deze Cherubijnen zich voor het schepsel schuiven, zoodra en zoo dikwijls als het schepsel door zijn zondigen aard, aan de heerlijkheid Gods afbreuk dreigt te doen.

Het is daarom verkeerd, indien men de Cherubijnen uitsluitend als de dragers van de majesteit en van de macht Gods voorstelt. Ze zijn welterdege, zelfs nu nog, ook de schutstrawanten van Gods heiligheid. Als zoodanig betrekken ze de wach bij den ingang van het Paradijs overdeelden ze met hun vleugelen het Verzoendeksel; en stellen ze zich tusschen God en het aardrijk, zoodra de Heere, gelijk in Psalm 18 en bij Ezechiël, tot deze zondige aarde nederdaalt. Eerst in de Openbaringen van Johannes nemen ze hun standplaats in de hemelen in, als de vier Dieren, en dat wel naast de vier en twintig Ouderlingen, als vertegenwoordigers der gezaligde menscheit. Dit is daaruit te verklaren, dat na Golgotha de vloek is weggenomen, en de verzoening, niet enkel symbolisch, maar in werkelijkheid volbracht is. Van die ure af is er dus geen onheilgeheid meer af te weren, en omringen ze den Troon des Eeuwigen, als zijn trawanten. En wat eindelijk hun voorstelling bij Ezechiël en in de Openbaringen als Dieren betreft, zoo zij opgemerkt, dat ook bij de offeranden in den tempel de dieren voorkomen, als onzondige wezens, en daarom in de plaats van den zondigen mensch op het altaar gaan, om in de onschuld van het dier de onschuld van het heilig Godslam af te beelden. In die voorstelling van de Cherubijnen als Dieren ligt dus wel terdege ook een zinspel op hun afgescheidenheid van de zonde, gelijk dit bij de trawanten van Gods heiligheid paste. Toch is hiermede niet alles gezegd. Immers de dieren hebben in Gods schepping ook de eigenaardige betekenis van die creaturen, waarin de majesteit en de macht Gods meer nog dan in den mensch tot openbaring komt. Men behoeft er den leeuw slechts op aan te zien, om er zich zelf wat majesteit en kracht aanbelangt klein bij te gevoelen. En wij nu Gods almacht zijn heiligheid beschut, zoo was het natuurlijk dat ook in de trawanten van Gods heiligheid zijn majesteit moest uitschitteren.

Nog een kort woord zij hierna toegevoegd over de Serafinen, die niet met de Cherubijnen één zijn, want in Jesaja 37:16 komen ook de Cherubs voor. Toch staan ze in meer dan één opzicht met hen op één lijn. Ook zij verschijnen in menschengestalte, en niet zes vleugelen overdekt. Maar beider ambt en roeping is verscheiden. De Serafinen toch breiden hun vleugelen niet uit om het zondige van God af te weren, maar om zichzelf te dekken en te zweven, en hun eigenlijke officie is het altaar der verzoening te bedienen. Een Serafin daalt neder, neemt een kool van het altaar, en brandt van Jesaja's lippen de zonde uit. De naam Seraf beduidt dan ook: een engel die uitbrandt. Ook zij staan dus als trawanten van Gods heiligheid tegen de zonde over, maar terwijl de Cherubijnen alleen de zonde afwelen, branden zij die uit, en brengen alzoo de verzoening teweeg. De Cherubijnen symboliseeren meer de Wet, de Serafinen meer de Genade, terwijl beider innerlijk leven uitgaat in het: Heilig, heilig, heilig is de Heere der heerschers!

En wat nu de Raderen bij Ezechiël in hoofdstuk één aanbelangt, zoo hebben de Rabbinen van deze Raderen, die in het Hebruewsch Ophanim heeten, een apart soort engelen gemaakt. Edoch ten onrechte. Dat toch de Cherubijnen bij Ezechiël verschijnen als hebbende om zich vliegende raderen, die zich naar alle zijden heenbewegen, duidt niet anders aan, dan dat dezelfde Jehova, die in Israel zich oploopt en in Salomo's Tempel de plaats zijner ruste had, in de nieuwe beedeling de God aller volken en natien zou zijn, die, op zijn Cherubijnen neerlallende, zich naar de vier kanten der aarde zou toebewegen. Ook die raderen zijn hier dus zinbeëdig te verstaan. Ze duiden aan, dat God de Heere de plaats zijner ruste verlaat, om zich op zijn Cherubijnen, naar alle hemelstreek toe te bewegen, en alle natie en alle volk te zegenen met zijn heil.

## Och, of mijn verdriet recht gewogen wierd!

Och, of mijn verdriet recht gewogen wierd, en men mijn ellende samen in een weegschaal ophief!

Job 6:2.

Treurenden te troosten is een heilige, maar niet minder een moeilijke kunst, en die slechts zeer enkele menschen verstaan.

We spreken nu natuurlijk van het geval, dat er een man of vrouw is, die niet in schijn of voor der menschen oog, maar wezenlijk treuren; treuren uit een wond die bloedt in hun hart; en ook dat die treurenden wezenlijk getroost worden, en, dank zij uw vertroosting, nu minder pijn hebben.

Ook moet ge bij het vertroosten van wie treuren volstrekt niet alleen aan rouwdragenden denken; want het zieleverdriet over het verlies van wie God ons ontann, kan soms wel diep vlijmen, maar toch, ook buiten sterfbed en graf, wordt er soms zoo bang in de ziel geworfeld, dat de gemeene rouw er niet bij haalt.

Jezus weende bij Lazarus' graf; maar wat waten de tranen van Bethanie vergeleken bij zijn weenen over Jeruzalem, meer nog bij zijn weenen in Gethsemane!

En zoo is het in ons gewone leven ook.

Menig vader of moeder heeft veel snijdender verdriet bij het leven van een afgevoeld kind geleden, dan bij het afsterven van een lieveling, die in de liefde Christi wegstierd.

Het treuren bij het sterfbed en op het graf onzer dierbaren komt plotseling, is voor een oogenblik meer overweldigend, draagt soms een meer hartstochtelijk karakter. Maar het is juist daarom meest een acute smart, een smart, hoewel die wel niet zee, maar in dien bitteren vorm toch afgaat. En ook, bij rouw door verlies hebt ge niets te verbergen, schikt zich een oogenblik heel het leven in uw kring naar uw rouw, en is de deelneming in uw droefheid u eer te veel, dan dat ge u verlaten zoudt gevoelen.

We onderschatten daarom het treuren over den dood niet.

Slechts protesteeren we tegen de onnadenkendheid der oppervlakkigen, die bij treuring en vertroosting bijna aan niets anders dan aan dood en graf plegen te denken, en geen oog hebben, laat ons dan zeggen, voor die minstens een diepe smart, die in het leven door het leven vlijmt.

Tegen hem, die Golgotha verstaan, maar Gethsemane niet begrijpen.

Die met Jezus hadden kunnen weenen, toen hij bij Lazarus' graf stond, maar zijn weenen over Jeruzalem niet recht kunnen indenken.

En toch zijn deelen daarom nog niet de ongelovigen onder de kinderen der menschen. Of was het niet Jacobus, veel meer nog, was het niet Petrus, ja, wat nog sterker spreekt, was het niet een Johannes, die, terwijl Jezus zijn bittersten beker ledigde, het verzoenen miste om met hem te lijden, zoodat niet zij, maar een engel hem vertrooste, terwijl zij wegzonken in den slaap?

Van nog andere drie vrienden, die, waar ze troosten moesten, voor de heilige kunst van het troosten onbekwaam bleken, meldt ons de Heilige Schrift, naast Petrus, Jacobus en Johannes, bij Jezus, staan Elifaz, Bildad en Zophar bij Job.

Ook zij zijn bestraft, gelijk de discipelen door Jezus bestraft werden. Job heeft voor hen het offer der verzoening opgedragen, gelijk Jezus op Golgotha ook de zonde der zijnen in Gethsemane heeft verzoend.

Want niet kunnen troosten is in liefde te kort schieten, en hoe zou een tekort in liefde ooit zonder zonde zijn.

Al is het toch zoo, dat ge op dat bepaalde oogenblik, zelfs met het iuterste uwer liefde, geen troost zoudt kunnen aanbrengen, dan ligt het toch aan een tekort van uw liefde in het verleden. Dat ge niet kent, wie ge kennen moest, dat ge niet hebt ingeleefd in een leven, dat u gemeenzaam moest zijn. Dat ge verzuimd hebt tijds de nieuw op te ruimen, die u thans den toegang tot dat treurend hart versperst.

Jobs vrienden waren oprecht in hun doen. Liefde dreef hen. Job in zijn lijden te troosten was het eenig en wezenlijk doel van hun komst. Ge moet dien Elifaz, dien Bildad en dien Zophar volstrekt niet op één lijn stellen met die onaanvaardelijke lieden, die alleen welstaanshalve aan het sterfhuus condoleeren gaan. Uit plichtpleging. Om er geweest te zijn. Wijl ze het fatsoenshalve niet laten kunnen. Tot aan de deur met een lachend gezicht keuvelend over onverschillige dingen; dan even als men binnenkomt een ernstige plooi op het gelaat; en zoo de deur niet weer achter zich, of en die dood en die rouw zijn vergeeten.

Neen, deze mannen hadden er een verre reis voor gemaakt. Ze waren diep in hun ziel door hetgeen Job overkomen was getroffen. Een week lang zelfs hadden ze van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, in stomme smart, bij Job neergezeten, om met hem te treuren. En eerst toen die zeven dagen voorbij waren, lieven ze hun troostrede aan.

Ge hebt u dus wel te wachten, dat ge op die vrienden van Job niet uit de hoogte neerziet. Heel wat personen toch die ook in Christelijke kringen uit condoleeren gaan, worden door de condoleantie dezelve vrienden van Job beschamaad.

Ze feilden, o, gewiselijk. Hun troost trof geen doel. Ze hebben Jobs lijden eer verzaard dan verlicht.

Maar ze feilden, niet omdat het hun geen ernst was, doch enkel wil hun liefde tekort schoot, om in Jobs zielstemming te kunnen indringen.

Ze hadden wel een oog voor allerlei wonden die hem geslagen was, maar niet voor de diepste wonden, die in het verborgen zijner ziel knaagde. En dat is het wat, na het aanhooren van Elifaz' woord, Job deed uitroepen: 'Uw troost is als lichte spijze (vs. 7), als het wit van een ei zonder dooier (vs. 6). Och, of mijn verdriet recht gewogen wierd!'

Toen Job: op zijn aschhoop zat, kwam onder meer de kreet over zijn lippen: 'Ben ik van steen, is mijn vleesch van staal?' Granietsteen en staal houden het uit, hoe telkens die slag van den hamer er ook op neerkomt. Maar zoo is een mensch noch naar het lichaam noch naar de ziel. Als er geen einde aan de slagen komt, breekt ten leste zijn hart, en zijn vleesch berispt.

En nu was er zeer zeker staal in Jobs hart, en in Jobs geloof.

Hij, nog voor korte dagen de schatrijke man en de gelukkige vader, en de geëerde dienaar van Jehova van rondsom, verloor al zijn goed,

al zijn kinderen, en zat daar als een worm en geen man meer, met een afzichtelijk gelaat neer op den aschhoop, terwijl zijn vrouw, de eenige die hem overleefde, hem nog tergede.

En toch, dat alles doorstond hij met een geestkracht en geloofsmoed, die onze bewondering wekken.

Maar toen was zijn kracht aan haar einde. Job kon niet meer. De overspanning wekte een smartelijke reactie van geloofsgemis, en toen kwam een vervloeking, een vervloeking van den dag zijner geboorte over zijn lippen. Waarom, waarom, zoo klaagde hij bitterlijk, ben ik niet gestorven van de baarmoeder af?

Immers, het verlies van zijn goed, en het verlies van zijn kinderen, en de ondraaglijke pijn, en het tergen van zijn vrouw, waren nog zijn bangste lijdens niet; en nog dieper dan dit alles, griefde het Job zoo diep in de ziel, dat zijn God, de God zijns vertrouwens, en op wien al zijn hope had gestaan, zó met hem deed, en dat Job voor aller oog zijn God hem beschaamde.

Zoo was als lichter besteld om voorbeeld van den Man van smarte te zijn, en daarom doorvlijnde ook zijn ziel de smart, waaraan Jezus woorden gaf, toen hij klaagde: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten?'

En daarvan nu verstonden Elifaz, en Bildad en Zophar zoo niets.

Ze zochten een oplossing, maar waanden geen andere oplossing te kunnen vinden, dan dat Job heimelijk een uitdood moest hebben begaan, of een moord op zijn geweten moest hebben.

Van het lijden van een menschenkind om de eere Gods tegenover Satan te redden, verstonden ze zelfs de profetische sprake niet.

Zij dachten aan pijnen der conscientie, en Job leed onder de pijnen des Almachtigen, die als vurig venijn in zijn ziel drongen.

En daarom wakt de beker der vertroosting die ze hem bieden, niets dan walging in zijn ziel. Ze vermoeden hem. Ze verwarren zijn lijden nog. En tegen hun troostrede in, kermt de man die bijna omkomt: 'Och, dat mijn verdriet recht gewogen wierd!'

En zoo is het nog op aarde. Ook onder de kinderen Gods.

Gelijk een Job en David den diepen zin van Gethsemane en Golgotha voorafschaduwde, zoo werpt het kruis ook nu nog zijn diepe slachschaduw over zoo menig hart en over zoo veel leven.

Een met hem lijden, opdat we met hem verheerlijkt worden.

Maar dat zielijsdigen gaat te diep, dan dat de wereld er een oog voor zou hebben, en het is een zeer bijzondere genade, zoo God de Heere u althans een vriend of één vriendin geeft, wier inlevende en medlevende liefde die diepste wonden uwer ziel tot op den bodem peilt.

Verdriet niet over verlies van geld of goed; niet over teleurstelling in uw levensloop; noch over krankheid, die u naloop; maar verdriet over uwer eigen persoon, dat ge, o, bij God, zoo gaarne anders woudt zijn. En u zelve toch altoos weer terugvindt zooda ge niet moogt zijn.

Verdriet over de uwen, om allerlei smarten die hen omstrikken, zonder dat het u gelukt die strikken te ontwarren. Zieleverdriet over het tekenen weer inanken van de zake Gods, en het gedurig triumfeeren van de zake der wereld. Ook demonische machten, die door koude vorst in een nacht zoveel stekken van teer gewas dat welk spijroot, doen wegterven. Verdriet over de uitwijping van de kerke Gods en de breuke van zijn Sion. Verdriet over bittere miskenning van uwer streven en bedoelen. Over een trouwen vriend, die in de ure van de beslissing, ter zijde afwijkt als een bedrieglijke beek. Over den nood der tijden. Over de wolken die van boven dreigen en de toekomst van uw land en volk zoo donker tinten. Over het doof geluid uit de diepte, dat u den bodem doet wantrouwen waarop ge gaat. En voorts, bij dat alles en boven dat alles nog, uw verdriet over de bange raadselen waarin ge geluist voor uw God komt te staan. Dat ge wilt gelooven, maar niet kunt gelooven, en er getrokken en gerukt wordt tot aan de verborgenste zenuw uwer ziel.

En dan merken wie om ons zijn dat wel. Ze zien aan de uitdrukking van uw oog dat er iets aan hapert. Ze zien een pijniging in u, en verstaan wel dat ge verdriet hebt, en ook willen ze u wel ontlasten en vertroosten. Maar ze kunnen het niet, omdat ze den weedom uwer harten niet verstaan en niet begrijpen.

En dat is dan zoo dubbel weerd.

Want dan bezwaren die lieve menschen u nog met allerlei boetspredikatie en strafrede, en overstelpen u met schijntroost, en onthalen u, zooda Job zegt, op de lichte spijze van hun ziellose taal; en inmiddels blijft het kermen in u, en alle morgen is de plage nieuw, die ge in den slaap van u hardt afgeschud.

O, Als er dan maar één was, die u verdriet verstand, en die het in een redde weegschaal kon afwegen. Reeds dat zou u zoo zilvertroostend aandoen.

En daarom gunt u God u het bezit van zulk een hart in eens menschen boezem, o, dank, dank dan uw Vader die in de hemelen is, want die genadegifte is van zoo onuitspreklijke waardij.

Maar wordt ook dat u onthouden, buig dan nog uw ziel niet neder, en val niet als Job in vervloeking neer.

Immers u Heiland leeft, en zijn oog peilt elke wonde, en noot bezwek noch eens menschen hart onder zieleverdriet, als het aan Jezus zich gewend had, en de brandende lippen afkoelde aan den beker zijner Goddelijke, maar toch ook zoo menscheitlijke vertroosting.

Amsterdam, 22 Februari 1895.

## Geestelijke dorheid

III. (Slot).

Geestelijke dorheid gaat niet in geestelijke spagpigheid over dan door een krachtige openbaring van de werking des Heiligen Geestes.

Toch wane niemand, dat deze krachtige werking des Geestes onder 's Heeren volk aan wilkeur hangt, alsof God de Heilige Geest uit zucht naar afwisseling, als we ons zoo met allen eerbied mogen uitdrukken, nu eens tot zijn volk naderen, en zich dan weer van zijn volk zou terugtrekken.

De drang des Heiligen Geestes is altoos naar het volk des Heeren uitgaande, en de verandering van zijn werking komt nooit anders dan van onze zijde.

Bij deze verhoudingen onderscheidt men intusschen wel tusschen de gewone en de buitengewone veranderingen.

De gewone veranderingen bestaan in de algemeene zondigheid van onze aardse

existentie, die, in verband met ons beperkt creatuurlijk leven, ook op dit heilig terrein na elke actie zekere reactie doet geboren worden.

Is nu een tijdlang door bijzondere prikkels van den strijd met de wereld de doorbreking van den Heiligen Geest een buitengewoon krachtige geweest, dan overspannt dit het volk des Heeren, het leeft dan een tijdlang boven zijn geestelijke kracht, en deze overspanning heeft ten gevolge, dat er aanstonds een tijd van betrekkelijke inwerking op volgt.

Dit is zoo in het leven van Gods volk, en het is evenzoo in ons persoonlijk leven.

Een aangrijpende gebeurtenis in ons familieleven, de lezing van een indrukwekkend geschrift, de ontmoeting van een man die ons geestelijk biologeert, een bittere zielsangst, nood en rouw kan ons tijdelijk in hoogte mate ontvankelijk maken voor den Geest der genade en der geboden. Dan leven we een tijdlang hoog. Alles in ons uit een verheven stemming. De verzoeker heeft geen vat meer op ons hart. En onze zielsgemeenschap met den Eeuwige is rijk en teeder.

Maar dat duurt niet. De overspanning put onze kracht uit. Verslapping volgt, en het droef gevoel bekruipt ons, dat we weer van de bergen van Gods heiligheid in de vlakke des levens zijn afgedaald.

Dit noemden ons vaders het geestelijk oversommen en overwinteren, en deze afwisseling in ons geestelijk leven duurt nog altoos onder Gods kinderen voort.

Maar er zijn ook buitengewone veranderingen van het werk des Geestes, waarop niet ernstig genoeg kan worden gelet.

Die buitengewone veranderingen, die den Heiligen Geest beletten door te dringen, kunnen allereerst bestaan in een pertinente zonde van een exceptioneel karakter.

Zulk een zonde kan, zoo ze in den kring waarin we leven, geduld of vergoelikt wordt, zelfs een Achans zonde voor heel dien kring worden.

Doch naast deze pertinente zonde staan andere veranderingen.

Er kan zijn, en er is maar al te dikwijls, het heerschen van een verkeerd geest, doordien we, hoe ongemerkt ook, van de waarheid Gods afdoelen, of ook levensusantien in onze huisgezinnen, of in onzen kring aanmoedigen, die met de vrome, stille levensusantien van onze vaders in strijd zijn.

Er kan zijn een onwillig bij onze kinderen van wereldschemen zin, die we wel weten dat we bestrijden moeten, maar die we uit zwakheid gaan laten.

Er kan zijn een geest van twist en drift en hartstochtelijkheid, die den toorn opwekt, en de liefde bant.

Er kan zijn een te sterk hechten aan het aardse goed, gepaard met een onderschatting van het goed van geestelijke waardij.

Ook kan er zijn een laten varen van Gods kerk, een karig zijn in het weldoen, een gierig geven, een leggen van den last op andere schouders opdat ons het geld niet ontga.

Ja zelfs kan er zijn een roepen om den Geest, onderwijl men den Geest van het Woord scheidt, in mystieke ongehoorzaamheid vervalt, en, om licht roepende, het licht dat ons geschonken is, veronachtzaamt of versmaadt.

Alle deze kwaden nu hebben geestelijke verduisteringen ten gevolge. Niet als straf, want boetende straf voor de zonde kent Gods kind niet, hij kent enkel kastijding. Maar alle deze kwaden zijn beletsel voor den Geest. Evenals dikke mist het licht der zon belet door te breken, evenzoo belet deze geestelijke mist de doorbreking van den Geest des Heeren.

Hij dringt dan wel op u aan, maar kan u niet bereiken.

Hij is wel nabij u, maar moet toch van verre blijven.

Reeds hieruit ziet ge, dat het genesmiddel tegen geestelijke dorheid volstrekt niet hoofdzakelijk, en althans niet uitsluitend, in een methoudtischen revival ligt.

Ook dien weg kan men wel uitgaan.

Keer op keer biduren houden; roerend elkaar toespreken; op het gevoel werken; de conscientie doen trillen; en alzoo in hooger stemming brengen.

Maar al deze opwekking werkt te zeer op het gevoel. Ze gaat daardoor niet diep. Ze bevochtigt den wortel des levens niet.

Ze doet een glans flikkeren voor een oogenblik, maar om u straks in te banger duisternis achter te laten.

Iets wat niet gezegd wordt, om zulk een opzettelijke poging geheel af te snijden, maar om ze te heiligen.

Vrucht toch kan zulk een poging alleen dragen zoo ze van persoonlijke wederbekeering uitgaat, en zich in stilte aansluit aan gelijke persoonlijke hernieuwde bekeering van anderen.

Just dan echter zal ze elke opwindning mijden, uit vreeze van schijn voor wezen aan te zien.

Ze zal niet in drukte en veelbezigheid, noch het meest in het buitengewone, heil zoeken, maar wandelen in haar eenvoudigheid en oprechtheid.

En veel minder nog zal ze het één en al willen zijn.

Hoofdzakelijk zal dan altoos zijn en blijven het terugkeren van den zondaar tot de wet Gods, van eigen dwaallicht tot het Getuigenis, van wereldsche practijk tot den ernst der vaders.

Niet buiten Gods kerk, maar in Gods kerk, zal ze pogen op te waken, en hoe minder opzien ze baart en opspraak verwekt, hoe dieper ze gaan zal en hoe inniger en duurzamer ze zal werken.

Ze zal daarom ook wel op bekeering van nog onbekeerden, en op toetreding van wie nog van verre staan, dringen, maar ook hierbij zal ze geen kracht in het elatante zoeken.

De bekeering van een dronkaard is niets heiliger dan de stille toebereiding van een kind,

dat in heiligen zin door vrome ouders is opgevoed.

De wereld moge dat spreken vinden, Gods kind oordeelt zoo niet.

Wel roemt hij de genade Gods, die ook zulk een man niet verwerpt, maar zoekt. Edoch hij treurt er over, dat in onze Christelijke wereld zulke ergernissen nog voorkomen, en hij ergert zich aan het gebrek der Christelijken opvoeding, die zulke buitensporigheden mogelijk laat.

Veel hooger staat daarom in zijn schatting die stille, altoos voortgaande genade Gods, die van de wieg af, heel de kindergaren door, het nog onbekeerde kind in toom hield, en het te zijner tijd doet doorbreken tot het volle licht der waarheid.

Daaromtegen moet het doorbreken tot volle verzeerdheid van kinderen Gods, die nog angstig en aarzelen aan hun eigen staat twijfelen, zeer zeker de vrucht van elke geestelijke opwekking zijn.

De zielsellende dezer geestelijke twijelaars gaat alle beschrijving te boven, en aan die ellende staat de gemeente mede schuldig, of doordien ze de dwaling voedt, of doordien het peil des levens in haar midden op vriespunt daalde.

Zoo heeft men het dan ook in de dagen onzer vaders niet gekend.

Destijds blonk er een vaste, diepgewortelde verzeerdheid, die wist uitverloren te zijn, en aan die zekerheid der verzeerdheid moed en verkracht ten leven ontleende.

Een stam die vastgeworteld staat, wordt door den wind niet her- en derwaarts geslingerd, en wie een boom derwijs schudden ziet, weet dat de wortel niet deugt.

Moge daarom ook met het oog op deze geslenderde en tobende zielen weer die kracht in de prediking en die ernst in het leven onzer kerken varen, dat de slaphied voor vastheid wijke, en het wijf weten dat we uit den dood overgegaan zijn in het leven" de juichtaal op veler lippen worde.

Wat we zoo vurig wenschten, en van den Heere onzen God afmeeken, het is geen plotseling hoog opsterven van de golven des levens, zooda dat alleen door harden oorlog en vreeselijke volksramp, of door kunstmatige prikkeling van het gevoel mogelijk is; maar wel dat langzaam stijgen van de wateren des geestelijken levens, waardoor slijkbank na slijkbank onzichtbaar wordt gemaakt, het moeras in stroomenden vliet wordt omgezet, en de algemeene levenstoon in de gemeente een ernstiger en gewijder karakter erlangt.

Just daartoe echter komt men niet door eindeloos over geestelijke dorheid te klagen, maar wel door van den stam van ons eigen leven het verdorde blad af te schudden, het schadelijke insect uit te branden, en zoo, van eigen persoon en eigen huis uit, de verheffing des levens te begeren.

Wie dit nalaat, diens klacht is niet gemeend.

Of ook waar zijn klacht over geestelijke dorheid gemeend was, daar blijkt hij de ordianantie Gods soms niet te verstaan, die immers ook in het rijk der natuur den winter in de lente overleedt, niet door wolbreuk en aardbeving, maar door liet allengskens inbrengen van de koesterende warmte, die van zijn zon aan het firmament uitgaat.

## Voorzichtig.

Naar het ons voorkomt, zou het goed zijn, indien de publieke bespreking van het geschied, dat in den boezem der Vereeniging voor de Vrije Universiteit rees, voorschaans verder kon rusten.

Natuurlijk, ons Calvinistisch publiek zag liefst op staanden voet zijn ongerustheid weggenomen en zou de beslissing liever nog deze week dan de volgende hebben. En nu deze niet zoo spoedig komt, en we voegen er bij, niet zoo spoedig kon komen, neemt de bekommerning toe en ontstaat er geprikkeldheid.

Dit was in de stukken van de heeren Mikkel, Lohman, Hovy en Schot reeds merkbaar.

Dat we een kanne olie op deze wateren pogen uit te gieten, is dus allerminst om de publieke discussie te smoren.

Te harer tijd komt ze vanzelf weer aan de orde.

Maar nu Curatoren eenmaal van de zaak gesuisseerd zijn, en over en weer ter eerste instantie gepeild is, kon het o. i. de goede zaak bevorderen, zoo er opschorting van publieke bespreking kwam, en de verdere loop der zaak, althans zekeren tijd lang, werd afgewacht.

Men versta ons wel.

Een geschied gelijk thans rees is op zichzelf niet onnatuurlijk. Juist waar men, als Universiteit, een vast beginsel belijdt en uit dit beginsel wil leven, is verschil over de betekenis en de toepassing van zulk een beginsel niet alleen denkbaar, maar kon tot op zekere hoogte zelfs niet uitblijven.

Just daarom echter is het steeds eisch, dat zulk een geschied met manlijken ernst, maar ook met wederzijdsche waardeering, en met voorzichtige waardigheid wordt uitgestreden.

Vooral de vraag, of het Staatsrecht aan onze Universiteit geheel en uitsluitend, op den grondslag der Gereformeerde beginselen wordt opgebouwd, is, dit spreekt vanzelf, van het hoogste gewicht, en het is ten volle begrijpelijk, dat ook de Leden der Vereeniging zich vooral voor deze vraag interesseeren.

Dit mogen ze niet alleen doen, maar het is zelfs hun plicht.

Intusschen vergete men niet, dat de Leden zelve tusschen zich en de Hoogleraren het College van Directeuren hebben geplaatst; en dat Directeuren, op last der Leden, in het bijzonder het College van Curatoren met het toezicht op het Universitaire onderwijs belast hebben.

In de eerste plaats dient derhalve een

geschied, te word Colleges de Direct Hierbi Verget Rechtsw Staatsrec veel die dan de s beginsel Het z deren zij dat onde zijn aan nog twee met de stuk gen Acht een omv Immdie leeraar Art. 2 het 20 neergeleg oordeeld Dit is Onz standpun zichzelve deelen E wacht bij Maar toch lan lost, en blijven l zoek der ming zou Bij era en wie licht ook voor ons Eerst metterda staat, en bestaan, Op ha natuurlij niets toeg te buigen Dit bej Gods.

Maar duidelijk beginsel derwijs a is een z Gunne m voor dit de Jaarve men van der op, of dat he was, of e in de e kort schu Daaron ding het ven doen, voor dage ting niet

De red het hoof vrijheid Wat z dan dat in een z den? Zij Gereforme de Univer baar begu deraoek. voor hen kortom e aan niet g Geheel bare Unive die geloof ons lieve. deze pers hebben g onderwij den, of w in hun o der Vrije een vasten schap, voo leden, hee Zij bepal in zijn v meer en die oot i Zij geloov mannen all

Klemt i Ligt he het einde begins ligg Brengt ders dan en begint synthetisch En ver Hand. he len niet z den denke schap geb En indi dan op i van het h het begrip ook volge zullen te i Wat ve nogmaals aan een ginsel uit strekt onj Nieman Hoogleera treden. V beginsel v sel is, E onvrij zij ginsel, da belijdenis Is ook